

Á ÁREA DE INDUSTRIA E ENERXÍA DA DELEGACIÓN DO GOBERNO EN GALICIA

A súa referencia: Código do proxecto PEol-416

Maria Beatriz Bascoy Maceiras, DNI 32776404R, actuando en nome e representación do Concello de Moeche, na miña condición de Alcaldesa-Presidenta deste Concello, con domicilio para efectos de notificacións en Casa do Concello, rúa da Feira, 32, Moeche, CP 15563, polo presente comparece ante esa administración e, como mellor proceda en Dereito,

Expoño

- I. Que no Boletín Oficial do Estado nº 161, de data 7 de xullo de 2021, publicouse anuncio desa área de industria e enerxía da Delegación do Goberno en Galicia polo que se someten ao trámite de información pública as actuacións relativas ao estudo de impacto ambiental e á solicitude de autorización administrativa previa do parque eólico Badulaque e a súa infraestrutura de evacuación, Código del proxecto PEol-416. Igualmente, no BOP da provincia de A Coruña de data 26 de xullo de 2021, nº 139, foi publicado anuncio co contido referido.
- II. Que, en tempo e forma, en nome e representación do Concello de Moeche procédense a evacuar as seguintes

ALEGACIÓNS

PRIMEIRA.- Acerca do desenvolvemento anárquico e á marxe de avaliación ambiental estratéxica do sector eólico en Galiza.

A Lei 24/2013, de 26 de decembro, do Sector Eléctrico, recolle no seu artigo 53, que as autorizacións de parques eólicos de potencia superior aos 50 MW son competencia da Administración Xeral do Estado. No seu apartado 6, concretamente, contén a seguinte previsión normativa:

“6. Os procedementos administrativos de autorización terán carácter regulado e respectarán os principios de obxectividade, proporcionalidade, transparencia, igualdade e non discriminación (...)”.

Ben se pode soste que a tramitación do parque eólico Badulaque constitúe un claro exemplo de non respectar o carácter regulado e o principio de proporcionalidade previsto na norma citada. Tal conclusión, lonxe de manifestarse sen fundamento, aséntase nas seguintes consideracións:

-Nestes momentos a Administración Xeral do Estado téñen en diferentes fases de tramitación administrativa ata 2.524 MW, unha capacidade eólica á marxe das previsións e do “carácter regulado” da Planificación Eólica de Galiza, recollida na Lei 8/2009, de 22 de decembro, pola que se regula o aproveitamento eólico en Galicia e se crean o canon eólico e o Fondo de Compensación Ambiental. Neste caso do PE Badulaque, o mesmo insírese nun proxecto de 6 parques, fragmentado artificialmente, ao que nos referiremos máis adiante.

Semellante volume de proxectos en trámite implica un uso abusivo e irresponsable das competencias da Administración Xeral do Estado para o desenvolvemento de instalacións de xeración superiores a 50 Mw., toda vez que tal expansión eólica modifica substancialmente a planificación eólica vixente na Galiza, e no seu conxunto pouco ten que ver cunha planificación eólica ordenada e que sexa coherente co deseño eólico considerado na Lei galega 8/2009.

-Dende a perspectiva da incidencia ambiental deste proxecto en tramitación por parte da Administración Xeral do Estado, e en xeral de todos os proxectos en tramitación na Comunidade Autónoma de Galiza, cómpre considerar que a Lei 24/2013, de 26 de decembro, do Sector Eléctrico, recolle no seu artigo 53, apartado 7, a seguinte previsión normativa:

“A Administración Pública competente unicamente poderá denegar a autorización cando non se cumpran os requisitos previstos na normativa aplicable ou cando teña unha incidencia negativa no funcionamento do sistema”.

A Lei 21/2013, de 9 de decembro, de avaliación ambiental, recolle no seu preámbulo que a avaliación ambiental resulta indispensable para a protección do medio ambiente. Facilita a incorporación dos criterios de sostibilidade na toma de decisións estratéxicas, a través da avaliación dos plans e programas. E a través da avaliación de proxectos, garántese unha adecuada prevención dos impactos ambientais concretos que poidan xerar, o tempo que establece mecanismos eficaces de corrección ou compensación.

Pola súa banda, a Lei 21/2013, de 9 de decembro, de avaliación ambiental, recolle no seu artigo 6, sobre o “ámbito de aplicación da avaliación ambiental estratéxica”, a seguinte previsión normativa:

“1. Serán obxecto dunha avaliación ambiental estratéxica ordinaria os plans e programas, así como as súas modificacións, que se adopten ou aproben por unha Administración pública e cuxa elaboración e aprobación veña exixida por unha disposición legal ou regulamentaria ou por acordo do Consello de Ministros ou do Consello de Goberno dunha comunidade autónoma, cando:

a) Establezan o marco para a futura autorización de proxectos legalmente sometidos a avaliación de impacto ambiental e se refiran á agricultura, gandería, silvicultura, acuicultura, pesca, enerxía, minería, industria, transporte, xestión de residuos, xestión de recursos hídricos, ocupación do dominio público marítimo terrestre, utilización do medio mariño, telecomunicacións, turismo, ordenación do territorio urbano e rural, ou do uso do solo (...).”

Partindo da base das disposicións citadas, entendemos que a falta de sometemento a unha avaliación ambiental estratéxica de todo o conxunto do desenvolvemento eólico galego (o recollido na Planificación Eólica de Galiza dependente da Administración Autonómica, e o que se desenvolve de

modo independente a través da Administración Xeral do Estado), implica non só que non se cumpran os requisitos previstos na normativa interna aplicable, senón tamén os que se derivan das seguintes normas do dereito da Unión Europea:

- Directiva 2011/92/UE do Parlamento Europeo e do Consello, de 13 de decembro de 2011, relativa a avaliación das repercusións de determinados proxectos públicos e privados sobre o medio ambiente. (DOUE L 26 /1 de 28.01.2012)
- Directiva 2003/35/CE do Parlamento Europeo e do Consello, de 26 de maio de 2003, pola que se establecen medidas para a participación do público na elaboración de determinados plans e programas relacionados co medio ambiente e pola que se modifican, no que se refire a participación do público ó acceso a xustiza, as Directivas 85/337/CE e 96/61/CE do Consello.
- Directiva 2001/42/CE do Parlamento Europeo e do Consello, de 27 de xuño de 2001 relativa á avaliación dos efectos de determinados plans e programas no medio ambiente. (DOCE nº L 197/30, 21-07-01)

Esta escandalosa falta de avaliación ambiental estratéxica da planificación eólica en Galiza, á súa vez, deriva “nunha incidencia negativa no funcionamento do sistema” e en “inseguridade xurídica”. A este respecto, o artigo 53.7 da Lei sector eléctrico, reza como segue:

“A) O sistema (referido a produción eólica planificada nun territorio) hai que entendela coma un todo non fragmentado en partes sometidas a avaliacións ambientais independentes”.

Fronte a este deber ser, os feitos son que, en definitiva, a actual expansión eólica, suma da parte que promove a Administración Xeral do Estado e a que desenvolve a Administración Autonómica (a través do Decreto 302/2001), nin no seu conxunto, nin por separado, se ten sometido a dito proceso de avaliación coma Plan conxunto, conforme o disposto no artigo 6 da Lei 21/2013.

En fin, a falta de avaliación ambiental da planificación eólica en Galiza, alén diso e alén de equiparar a esta Comunidade Autónoma ao terceiro mundo en termos de sostibilidade e conservación da natureza, vai en contra da previsión de seguridade xurídica prevista na Lei 21/2013. Esa norma, no seu preámbulo, sinala que “asimesmo, esta lei incrementa a seguridade xurídica dos promotores. O establecemento duns principios aos que debe someterse a avaliación ambiental e o chamamento á cooperación no marco da Conferencia Sectorial de Medio Ambiente determinará o desenvolvemento dunha lexislación homoxénea en todo o territorio nacional, que permitirá aos promotores coñecer de antemán cales serán as exixencias legais de carácter medioambiental requiridas para a tramitación dun plan, un programa o un proxecto, con independencia do lugar onde pretenda desenvolverse”.

SEGUNDA.- Acerca da complexidade tecnico-xurídica do presente procedemento e da feble posición dos particulares afectados a respecto dos seus dereitos de participación no mesmo.

Ao proxecto de implantación de parque eólico que é obxecto do presente trámite de información pública, e en particular ao seu estudo de impacto ambiental e á súa autorización administrativa previa, resúltalle aplicable un corpo normativo que excede o propio ámbito do Dereito interno, autonómico ou estatal. Sen ánimo de exhaustividade, resultan de aplicación, entre outras, as seguintes normas:

-Directiva 92/43/CEE do Consello, do 21 de maio de 1992, relativa á conservación dos hábitats naturais e da fauna e flora silvestres.

-Convenio Europeo da Paisaxe, establecido en Florencia o 20 de outubro de 2000.

-Directiva 2001/42/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 27 de xuño de 2001, relativa á avaliación dos efectos de determinados plans e programas no medio ambiente.

-Lei 1/2005, do 9 de marzo, pola que se regula o réxime do comercio de dereitos de emisión de gases de efecto invernadoiro.

-Lei 27/2006, do 18 de xullo, pola que se regulan os dereitos de acceso á información, de participación pública e de acceso á xustiza en materia de medio ambiente (incorpora as Directivas 2003/4/CE e 2003/35/CE).

-Lei 42/2007, do 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade. Modificada por Lei 7/2018, do 20 de xullo, Lei 33/2015, do 21 de setembro e Real Decreto 1015/2013, do 20 de decembro, entre outras disposicións.

-Real Decreto 1432/2008, do 29 de agosto, polo que se establecen medidas para a protección da avifauna contra a colisión e a electrocución en liñas eléctricas de alta tensión.

-Directiva 2009/147/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 30 de novembro de 2009, relativa á conservación das aves silvestres.

-Real Decreto 139/2011, do 4 de febreiro, para o desenvolvemento da Listaxe de Especies Silvestres en Réxime de Protección Especial e do Catálogo Español de Especies Ameazadas. Modificado por Orde TEC/596/2019, do 8 de abril, Orde AAA/1351/2016, do 29 de xullo, Orde AAA/1771/2015, do 31 de agosto e Orde AAA/75/2012, do 12 de xaneiro.

-Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno.

-Directiva 2000/60/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, de 23 de outubro de 2000, pola que se establece un marco comunitario de actuación no ámbito da política de augas.

-Directiva 2014/52/UE do Parlamento Europeo e do Consello, do 16 de abril de 2014, pola que se modifica a Directiva 2011/92/UE, relativa á avaliación das repercusións de determinados proxectos públicos e privados sobre o medio ambiente.

-Lei 21/2015, do 20 de xullo, pola que se modifica a Lei 43/2003, do 21 de novembro, de Montes.

-Lei 9/2018, do 5 de decembro, pola que se modifica a Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

-Lei 24/2013, do 26 de decembro, do Sector Eléctrico.

-Real Decreto 1955/2000, do 1 de decembro, polo que se regulan as actividades de transporte, distribución, comercialización, subministración e procedementos de autorización de instalacións de enerxía eléctrica.

-Lei 8/2009, do 22 de decembro, pola que se regula o aproveitamento eólico en Galicia e créanse o canon eólico e o Fondo de Compensación Ambiental.

Entre a sociedade, e nomeadamente entre as persoas directamente afectadas polo desenvolvemento eólico, existe unha grande preocupación no modo no que este tipo de enerxía está a experimentar unha expansión que resulta irracional e desproporcionada, á vista do grande número de proxectos que se están a tramitar, tanto pola Administración Autonómica coma a Administración Xeral do Estado.

Nesta liña, un relevante número de veciños deste concello evacuaron alegacións no presente trámite de información pública. Porén, ter cumprimentado o mentado trámite non pode levarnos a concluir, nin moito menos, a plena satisfacción dos dereitos deses veciños á participación nos asuntos públicos. A lista de normativa á que acabamos de referirnos pon de manifesto, ben ás claras, as dificultades inherentes a poder evacuar unas alegacións acaídas fronte a un proxecto tecnicamente moi complexo e voluminoso nun prazo de 30 días hábiles. O proceso de implantación destas enerxías limpas, xa que logo, semella consistir en unha dinámica na cal quen pretende implantar o proxecto dispón dunha lexislación feita á súa medida, alén de plenitude de medios técnicos e económicos, e fronte esa parte, a contraparte nin dispón de medios económicos, nin dispón de coñecementos, nin dispón de normativa que ampare a súa posición. Por

parte deste Concello, xa que logo, enténdese oportuno deixar constancia de tan abraiante nivel de desigualdade.

TERCEIRA.- Consideración xeral sobre o carácter estritamente mercantil do proxecto do PE Badulaque, a súa escasa ou nula incidencia positiva na loita contra o cambio climático e as externalidades negativas derivadas da súa execución.

O proxecto obxecto das presentes alegacións, tal e como se atopa exposto, configúrase como un proxecto industrial de grandes dimensións, orientado unicamente ao reforzo do sistema oligopolístico de xeración de enerxía. Tal proxecto non se basea nunha planificación orientada ao aumento da eficiencia enerxética e ao aforro no seu consumo, nin tampouco ao fomento do autoconsumo e produción en proximidade. Máis ben, todo indica que se persegue, ante todo e sobre todo, e custe o que custe, aproveitar os accesos á rede que quedarán libres tras a liquidación da termoeléctrica de As Pontes.

Non cabe, xa que logo, considerar que o proxecto de referencia é unha contribución positiva para a loita contra o cambio climático. Opostamente, supón unha perda significativa de superficie natural e unha grave deterioración dos valores ambientais e servizos ecosistémicos, de tal maneira que os posibles beneficios da implantación da enerxía eólica quedan invalidados polas afeccións globais aos sistemas naturais, causada pola inxente demanda de materiais para a súa construción, ocupación do terreo, aumento de viais e accesibilidade a zonas sensibles, mortalidade e perda de hábitat para as especies e aparición de efectos ecolóxicos negativos en cascada. A todo o cal debe engadirse o incremento de risco que se derivará en materia de incendios forestais, dadas as dificultades que para a súa extinción se xerarán pola dimensión física dos aeroxeradores a empregar.

CUARTA.- Sobre a ubicación de aerogeradores fóra do ámbito das ADEs do Plan Sectorial Eólico de Galiza e a oposición da administración autonómica.

O proxecto de parque eólico presentado a información pública é unha iniciativa empresarial que serve aos obxectivos do Plan Nacional Integrado de Enerxía e Clima (PNIEC), instrumento que prevé, entre outros, o aumento da porcentaxe de enerxías renovables sobre o consumo total de enerxía final (con prazos de avaliación en 2030 e 2050). Con todo, cómpre salientar que máis aló da súa pomposa denominación, o PNIEC non establece mecanismos de planificación territorial, o cal compromete seriamente a súa validez técnica e legal. Nun mundo serio e civilizado -e non parece necesario insistir moito nisto-, esa falta de planificación tería que invalidar a mera formulación de tramitar calquera proxecto de xeración de enerxía eléctrica industrial previa á existencia dun Plan Estratéxico válido.

Pero máis aló de que esta tramitación sen planificación vulnere a Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, no caso que nos ocupa resulta que o que se expón é un proxecto de desenvolvemento eólico situado integramente fóra das Áreas de desenvolvemento eólico (ADEs) contempladas no Plan sectorial eólico de Galicia, instrumento obsoleto pero vixente.

A este respecto debe sinalarse que o artigo 6.4 da Lei 8/2009, de 22 de decembro, pola que se regula o aproveitamento eólico en Galiza e se crean o canon eólico e o Fondo de Compensación Ambiental, na redacción dada pola disposición final 6.2 da Lei autonómica 9/2021, de 25 de febreiro, dispón que “non poderán implantarse parques eólicos fóra das áreas incluídas no Plan sectorial eólico de Galicia, fóra das modificacións substanciais dos parques en funcionamento nos termos que se desenvolvan regulamentariamente, así como aqueles proxectos que teñan unha clara incidencia territorial pola súa entidade económica e social, posúan unha función vertebradora e estruturante do territorio e sexan declarados como tales polo Consello da Xunta de Galicia, a proposta da consellería competente en materia de enerxía”.

En base a tal precepto, fóra das ADEs do Plan Sectorial poden desenvolverse proxectos eólicos, mais tal posibilidade queda supeditada á declaración de que os proxectos teñan unha clara incidencia territorial e posúan unha función vertebradora e estruturante do territorio, declaración que únicamente lle corresponde ao Consello da Xunta de Galiza.

Este artigo 6.4 da lei galega resulta de aplicación aos proxectos que tramite o ministerio, por remisión, á súa vez, do disposto no artigo 3.1 da Lei 8/2009.

A Xunta de Galiza, e concretamente a súa Subdirección Xeral de Enerxía, informou desfavorablemente en datas recentes (asinado o 30/07/2021) o proxecto do parque eólico Moeche, de 53 MW. Así mesmo, tamén se informou desfavorablemente este parque eólico Badulaque pola mesma Subdirección Xeral da Xunta en data 6 de agosto de 2021. No informe negativo relativo ao PE Badulaque pode lerse que “tódalas súas posicións e parte da poligonal do parque se atopan emprazados fóra das Áreas de Desenvolvemento Eólico incluídas dentro do Plan Sectorial Eólico de Galiza”.

Concorrendo oposición da administración autonómica, o PE Badulaque non poderá ser obxecto de autorización polo ministerio, nin previa, nin de construción, nin de operación, dado que para a implantación de parques eólicos en Galiza fóra das ADES do plan sectorial, por aplicación do disposto na Lei eólica galega 8/2009, haberá que contar coa competencia concorrente da Xunta de Galiza, administración á que lle corresponde en exclusiva declarar aquela incidencia territorial e que o parque posúe unha función vertebradora do territorio.

O parque de referencia e a súa liña de evacuación son, pois, inviables dende o punto de vista administrativo na súa configuración actual.

QUINTA.-

Sobre a colisión frontal do proxecto do PE Badulaque cos obxectivos da Estratexia da UE sobre a biodiversidade.

Na Comunicación da Comisión Europea ao Parlamento Europeo, ao Consello, ao Comité Económico e Social Europeo e ao Comité das Rexións sobre a estratexia da UE sobre a biodiversidade de aquí a 2030 (Bruxelas, 20.05.2020, COM(2020) 380 final) pódese ler o seguinte:

“Investir na protección e recuperación da natureza será tamén fundamental para a recuperación económica de Europa tras a crise da COVID-19. Cando a economía volva poñerse en marcha, é fundamental non retroceder e evitar quedar atrapados en vellos hábitos prexudiciais. O Pacto Verde Europeo —a estratexia de crecemento da UE— serviranos de compás na recuperación e garantirá que a economía estea ao servizo das persoas e a sociedade e devolva á natureza máis do que lle quita. A protección da biodiversidade está totalmente xustificada desde o punto de vista económico. A industria e as empresas dependen de xenes, especies e servizos ecosistémicos como insumo crítico para a produción, en particular de medicamentos. Máis da metade do PIB mundial depende da natureza e dos servizos que esta presta, e tres dos sectores económicos máis importantes, a saber, a construción, a agricultura e os alimentos e bebidas, son fortemente dependentes dela. Para que, de aquí a 2030, se vaia recuperando a biodiversidade, debemos reforzar as medidas de protección e recuperación da natureza. Isto debe facerse mellorando e ampliando a nosa rede de espazos protexidos e desenvolvendo un ambicioso Plan de Recuperación da Natureza da UE.

Polo ben do noso medio ambiente e da nosa economía, e para apoiar a recuperación da UE tras a crise da COVID-19, temos que protexer a natureza con máis empeño. Neste sentido, na UE deben estar protexidos polo menos o 30 % da superficie terrestre e o 30 % da mariña. Isto representa unha superficie adicional respecto a a actual de polo menos un 4 % de espazos terrestres protexidos e un 19 % de espazos mariños. O obxectivo axústase plenamente ao que se está proponendo no marco mundial para a diversidade biolóxica despois de 2020.

Neste contexto, debe prestarse unha atención especial aos espazos que teñan un altísimo valor ou potencial en canto a biodiversidade, xa que son os máis vulnerables ao cambio climático e requiren coidados particulares en forma de protección estrita. Na actualidade,

só o 3 % dos espazos terrestres e menos do 1 % dos mariños gozan dunha figura de protección estrita na UE. Temos que facer máis e mellor por protexer eses espazos. Neste sentido, debe protexerse estritamente polo menos unha terceira parte dos espazos protexidos, o que representa un 10 % da superficie terrestre da UE e un 10 % da mariña. Isto tamén está en consonancia co que se propuxo como ambición mundial.

Parece evidente que a desordenada proliferación de proxectos eólicos e fotovoltaicos que se está observando ao longo de todo o territorio español, está a poñer en xaque calquera obxectivo de conservación da biodiversidade xa que, tal e como recoñece o propio PNIEC, a implantación das enerxías renovables, debido aos seus especiais requirimentos de ocupación do territorio representa “unha das transformacións cuantitativamente máis relevantes que introduce o PNIEC en materia de xeración eléctrica”.

É por iso, que proxectos como o do parque eólico que se somete a información pública, resultan especialmente lesivos, tanto pola profunda transformación que implica para áreas de alto valor ecolóxico, como por significar un obstáculo de primeira orde para tentar lograr uns obxectivos de conservación coherentes coa estratexia de biodiversidade da UE.

SEXTA.- Concorrenza de fragmentación artificial contraria a Dereito no presente proxecto.

No propio anuncio de sometemento a información pública dos proxectos de referencia menciónase que o parque eólico Badulaque “forma parte dun conxunto de 6 parques eólicos situados na zona noroccidental da provincia de A Coruña (...). O conxunto dos parques eólicos, denominados (...), tén unha potencia instalada conxunta de 611 Mw e conectan nun mesmo punto de conexión á rede”.

De xeito abraiante, no propio anuncio deste trámite de información pública (BOE de 7 de xullo de 2021) pónse en coñecemento da cidadanía que o que se está a facer é fragmentar artificialmente un proxecto. Ben é sabido que ás veces estas operacións de fragmentación artificial de proxectos de

parques ou de liñas de evacuación se acomete para evitar a competencia autorizatoria do Ministerio a favor da competencia da administración autonómica. No é o caso. Pero o que si acontece cando se fragmentan os proxectos, sexa pola razón que sexa, é que se minoran as garantías de protección ambiental, ao aniquilar a posibilidade de avaliar conxuntamente o proxecto.

Que a fragmentación artificial ou de conveniencia deste tipo de proxectos non se axusta a Dereito é unha realidade que veñen corroborando os tribunáis de xustiza en España dende hai anos. Así, por exemplo, A Sentenza do TSXG, Sala Terceira, nº 254/2020, de 9 de novembro, que apreciou a fragmentación artificial do parque eólico Sasdónigas, en Mondoñedo, a Sentenza do Tribunal Supremo, Sala Terceira, de 30 de marzo de 2017, nº 556/2017, ou a pioneira Sentenza do Tribunal Supremo de 20 de abril de 2006, na que se pode ler o que segue:

"Se algún sentido ten dita figura (os parques eólicos), coa significación xurídica que diversas normas lle recoñeceron, é precisamente a de integrar en si varios aeroxeradores interconectados e dispoñelos de modo que non atenúen uns o rendemento eólico doutros, en zonas con determinados requisitos mínimos (velocidade e constancia do vento) co fin de optimizar o aproveitamento enerxético e diminuír os custos da súa conexión ás redes de distribución ou transporte de enerxía eléctrica. É consustancial, pois, aos parques eólicos o seu carácter unitario de modo que os aeroxeradores neles agrupados necesariamente han de compartir, ademais das liñas propias de unión entre si, uns mesmos accesos, un mesmo sistema de control e unhas infraestruturas comúns (normalmente, o edificio necesario para a súa xestión e a subestación transformadora). E, sobre todo, dado que a enerxía resultante ha de inxectarse mediante unha soa liña de conexión do parque eólico no seu conxunto á rede de distribución ou transporte de electricidade -pois non se cumprían os criterios de rendemento enerxético e dun mínimo impacto ambiental se cada aeroxerador puidese conectarse independentemente, coa súa propia liña de evacuación da enerxía eléctrica producida, ata o punto de conexión coa rede eléctrica-, non é posible descompoñer, a efectos xurídicos, un parque eólico proxectado con estas características para

diseccionar del varios dos seus aeroxeradores aos que se daría un tratamento autónomo".

En canto ao impacto negativo das operacións de fragmentación artificial de parques nas avaliacións ambientais, a Sentenza do Tribunal Supremo, Sala Terceira, de 21 de febreiro de 2014, recaída no recurso 673/2009, contemplou no seu Fundamento de Dereito sexto o que segue:

“3ª. Diso despréndese que, prescindindo, dunha consideración de conxunto dos demais parques, a declaración de impacto ambiental realizada, efectuouse de forma fraccionada, iso é totalmente claro despois de que na mesma se prescindiu, como se desprende do informe precedentemente citado, da liña de evacuación eléctrica que conecta co sistema de distribución xeral, liña esta que ha de formar parte do parque ou parques analizados, e que sendo común aos dous, serve precisamente, entre outros elementos para considerar, para dar unidade a ambos. A non integración da devandita liña devaluou a declaración de impacto realizada, o que non pode paliarse cun estudo de sinerxias, que só considera determinados aspectos, como o de ruído e ambiental, que puiden constituír, si, un *plus* respecto a os proxectos analizados en conexión con outros, pero que non pode servir para paliar un defecto de concepción inicial, cal debeu ser unha análise conxunta de todos os elementos que han de integrar o único proxecto. Noutro caso, sempre quedaría ao criterio da Administración a escisión dos proxectos para avaliar completando posteriormente un estudo conxunto de ambos os a través de devandito estudo de sinerxías, que sempre deberá efectuarse nun proxecto unitario determinado polos elementos inescindibles que o compoñen.

4ª. As mesmas consideracións han de efectuarse respecto a a duplicación en dúas dos procedementos de autorización, sendo copia mimética o un do outro, o que é expresivo de que nos atopamos, non ante dous proxectos, senón ante un só, xa que a admisión deste criterio permitiría, non duplicar senón triplicar, cuadruplicar... etc. o proxecto inicialmente concibido, fraccionando as avaliacións de impacto ambiental, que non pode ser duplicada, para cada un dos proxectos, senón que, por contra, a única garantía de analizar todas os aspectos que se han de incluír no mesmo, é desde unha visión

conxunta, non fraccionada, sen que poida suplir esta carencia de orixe, recorrendo a unha análise posterior das sinerxias que se producen entre os elementos illadamente analizados”.

En definitiva, non se axusta a Dereito a fragmentación de proxectos que se está a formular, debendo tramitarse como proxecto único o que se recoñece por parte desa administración que constitúe un proxecto único. No proxecto básico que se somete a este trámite de información pública, tras salientar o carácter autónomo e independente dos parques, éntrese en maiores consideración e pódese ler o que segue:

“Se se desenvolven na súa totalidade as instalacións de xeración proxectadas, os parques eólicos Badulaque, Badulaque e Moeche compartirán o tramo de liña que transcorre entre a subestación do parque eólico Moeche e a subestación colectora situada nas inmediacións de Pontes de García Rodríguez 400 kV. Á súa vez os parques eólicos Badulaque e Badulaque compartirían o tramo de liña que transcorre entre a subestación do parque eólico Badulaque e a subestación do parque eólico Moeche. A subestación colectora 220/400 kV, así como a súa conexión eléctrica coa posición correspondente da subestación Pontes de García Rodríguez 400 kV sería compartida polo conxunto de parques eólicos a desenvolver”.

Unha cousa, polo tanto, é que se pretenda dar por sentado que se trata de proxectos independentes e plenamente funcionais de xeito illado, e outra é que, como se pode apreciar, as vinculacións operativas entre os parques proxectados son, de feito, intensas. Poderase alegar, como se fai, que se procura o menor impacto nas infraestruturas de evacuación, poderase referir tamén a súa modularidade ou adaptabilidade, mais certamente, e no sentido apuntado por unha xurisprudencia cada vez máis consolidada, e que final e previsiblemente se terá que pronunciar ao respecto no presente caso, esta fragmentación artificiosa que se acomete tén por finalidade menoscabar as garantías inherentes aos procedementos de avaliación, pola vía de imposibilitar a avaliación ambiental de conxunto dos proxectos. E para superar esa mingua de garantías, dende logo, non resulta suficiente que nas avaliacións ambientais fragmentadas se acometan estudos de sinerxias, sobre os cales a xurisprudencia tén declarado o seu carácter incompleto e fragmentario. Así, a Sentenza do TSX de Castela-León, Sala de

Valladolid, nº 1361/2014, de data 26/06/2014, Fundamento de Dereito sexto, resolución que declarou a existencia de fragmentación artificial:

“Prescindiendo, de una consideración de conjunto de los demás parques, la declaración de impacto ambiental realizada, se ha efectuado de forma fraccionada, ello es totalmente claro en cuanto que en la misma se ha prescindido, como se desprende del informe precedentemente citado, de la línea de evacuación eléctrica que conecta con el sistema de distribución general, línea esta que ha de formar parte del parque o parques analizados, y que siendo común a los dos, sirve precisamente, entre otros elementos a considerar, para dar unidad a ambos. La no integración de dicha línea ha devaluado la declaración de impacto realizada, lo que no puede paliarse con un estudio de sinergias, que solo considera determinados aspectos, como el de ruido y ambiental, que puede constituir, sí, un plus respecto a los proyectos analizados en conexión con otros, pero que no puede servir para paliar un defecto de concepción inicial, cual debió ser un análisis conjunto de todos los elementos que han de integrar el único proyecto. En otro caso, siempre quedaría al criterio de la Administración la escisión de los proyectos a evaluar completando posteriormente un estudio conjunto de ambos a través de dicho estudio de sinergias, que siempre deberá efectuarse en un proyecto unitario determinado por los elementos inescindibles que lo componen. (...) Las mismas consideraciones han de efectuarse respecto a la duplicación en dos de los procedimientos de autorización, siendo copia mimética el uno del otro, lo que es expresivo de que nos encontramos, no ante dos proyectos, sin ante uno solo, ya que la admisión de este criterio permitiría, no duplicar sino triplicar, cuadruplicar... etc. el proyecto inicialmente concebido, fraccionando las evaluaciones de impacto ambiental, que no puede ser duplicada, para cada uno de los proyectos, sino que, por contra, la única garantía de analizar todas los aspectos que se han de incluir en el mismo, es desde una visión conjunta, no fraccionada, sin que pueda suplir esta carencia de origen, recurriendo a un análisis posterior de las sinergias que se producen entre los elementos aisladamente analizados”.

Cómpre salientar que esta Sentenza foi ratificada en casación polo Tribunal Supremo, Sala do Contencioso-Administrativo, en data 30/03/2017, por medio de Sentenza nº 1390/2017.

En calquera caso, o proxecto básico verbo do que alegamos e, en particular, o estudo de impacto ambiental, non acometen tampouco unha avaliación acaída de impactos acumulativos e sinérxicos. O proxecto eólico Badulaque forma parte dun proxecto de 6 parques. Mais dada a proximidade física entre os mesmos e a súa afección aos mesmos espazos naturais, especies, patrimonio ou poboación, é precisa unha análise exhaustiva, ecosistémica e participada que garanta un modelo de desenvolvemento rural equilibrado da zona afectada, no sentido do disposto no artigo 46 da Lei 42/2007, do 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade, que establece que calquera plan, programa ou proxecto que poida afectar de forma apreciable ás especies ou hábitats dos espazos da Rede Natura 2000, xa sexa individualmente ou en combinación con outros plans, programas ou proxectos, someterase a unha adecuada avaliación das súas repercusións no espazo, tendo en cuenta os obxectivos de conservación.

Pola súa banda, a Rede de Autoridades Ambientais (Subgrupo de coordinación de órganos ambientais na avaliación de impacto ambiental de proxectos de enerxías renovables), en documento de Alcance de estudo de impacto ambiental de Proxecto de Parque Eólico Terrestre, recomenda que se a solicitude administrativa está en tramitación, “no caso de que o mesmo ou diferentes promotores soliciten autorización administrativa de varios parques cuxas evacuacións conflúan a unha mesma nova subestación ou requiran una mesma nova liña de conexión coa rede de transporte de REE preexistente, sempre que o órgano substantivo que deba tramitar e outorgar as respectivas autorizacións sexa o mesmo, para facilitar a avaliación dos efectos acumulados e sinérxicos recoméndase a súa tramitación simultánea, a elaboración dun estudo de impacto ambiental único para todos eles e solicitar a acumulación das correspondentes avaliacións de impacto ambiental nun único procedemento (artigo 57 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do Procedemento Administrativo Común das Administracións Públicas). No caso de que os parques que comparten

elementos de evacuación estean promovidos polo mesmo promotor, súxírese expor a súa autorización sustantiva como un único proxecto.”

SÉTIMA.- En canto ás afeccións medioambientais do proxecto do PE Badulaque.

O artigo 35 da Lei 21/2013, de 9 de decembro, de avaliación ambiental, dispón o seguinte a respecto da información que debe conter o estudo de impacto ambiental:

Artigo 35. Estudo de impacto ambiental.

1. Sen prexuízo do sinalado no artigo 34.6, o promotor elaborará o estudo de impacto ambiental que conterà, polo menos, a seguinte información nos termos desenvolvidos no anexo VIN:

a) Descrición xeral do proxecto que inclúa información sobre a súa localización, deseño, dimensións e outras características pertinentes do proxecto; e previsións no tempo sobre a utilización do chan e doutros recursos naturais. Estimación dos tipos e cantidades de residuos xerados e emisións de materia ou enerxía resultantes.

b) Descrición das diversas alternativas razoables estudadas que teñan relación co proxecto e as súas características específicas, incluída a alternativa cero, ou de non realización do proxecto, e unha xustificación das principais razóns da solución adoptada, tendo en conta os efectos do proxecto sobre o medio ambiente.

c) Identificación, descrición, análise e, se procede, cuantificación dos posibles efectos significativos directos ou indirectos, secundarios, acumulativos e sinérxicos do proxecto sobre os seguintes factores: a poboación, a saúde humana, a flora, a fauna, a biodiversidade, a xeodiversidade, o chan, o subsolo, o aire, a auga, o medio mariño, o clima, o cambio climático, a paisaxe, os bens materiais, o patrimonio cultural, e a interacción entre todos os factores mencionados, durante as fases de execución, explotación e no seu caso durante a demolición ou abandono do proxecto.

Incluirase un apartado específico para a avaliación das repercusións do proxecto sobre espazos Rede Natura 2000 tendo en conta os obxectivos de conservación de cada lugar, que inclúa os referidos impactos, as correspondentes medidas preventivas, correctoras e compensatorias Rede Natura 2000 e o seu seguimento.

Cando se comprobe a existencia dun prexuízo á integridade da Rede Natura 2000, o promotor xustificará documentalmente a inexistencia de alternativas, e a concorrencia das razóns imperioso de interese público de primeira orde mencionadas no artigo 46, apartados 5, 6 e 7, da Lei 42/2007, de 13 de decembro, de Patrimonio Natural e da Biodiversidade.

Cando o proxecto poida causar a longo prazo unha modificación hidromorfolóxica nunha masa de auga superficial ou unha alteración do nivel nunha masa de auga subterránea que poidan impedir que alcance o bo estado ou potencial, ou que poida supor unha deterioración do seu estado ou potencial, incluirase un apartado específico para a avaliación das súas repercusións a longo prazo sobre os elementos de calidade que definen o estado ou potencial das masas de auga afectadas.

d) Incluirase un apartado específico que inclúa a identificación, descrición, análise e se procede, cuantificación dos efectos esperados sobre os factores enumerados na letra c), derivados da vulnerabilidade do proxecto ante riscos de accidentes graves ou de catástrofes, sobre o risco de que se produzan devanditos accidentes ou catástrofes, e sobre os probables efectos adversos significativos sobre o medio ambiente, en caso de ocorrencia dos mesmos, ou ben informe xustificativo sobre a non aplicación deste apartado ao proxecto.

Para realizar os estudos mencionados neste apartado, o promotor incluirá a información relevante obtida a través das avaliacións de risco realizadas de conformidade coas normas que sexan de aplicación ao proxecto.

e) Medidas que permitan previr, corrixir e, no seu caso, compensar os posibles efectos adversos significativos sobre o medio ambiente e a paisaxe.

f) Programa de vixilancia ambiental.

g) Resumo non técnico do estudo de impacto ambiental e conclusións en termos facilmente comprensibles.

Pois ben, no caso que nos ocupa, debemos comezar por salientar que o Estudo de Impacto Ambiental obvia as indicacións do documento “Alcance de Estudio Ambiental de Proxecto de Parque Eólico Terrestre”, decembro de 2020, elaborado pola Rede de Autoridades Ambientais constituída a proposta da Comisión Europea e coordinada polo Ministerio para a Transición Ecolóxica e o Reto Demográfico.

O citado documento indica que se deben considerar e evitar alternativas polo menos cos seguintes criterios ambientais:

-Incompatibles coa planificación sectorial/territorial de enerxía ou cos instrumentos de ordenación do territorio e planificación do solo.

-En áreas onde se prexudiquen as estratexias de desenvolvemento local ou rural do territorio, ou deteriorenen a aptitude do medio rural para o restablecemento da poboación, ou sexan incompatibles con outras formas de desenvolvemento sostible susceptibles de xerar máis emprego e de fixar máis poboación no medio rural.

-Que provoquen un gran rexeitamento da poboación local e as súas institucións.

-De parques e subestacións a menos de 2 km de núcleos habitados, áreas con usos sensibles (residencial, sanitario, docente ou cultural) ou vivendas.

-De tendidos eléctricos de alta tensión a menos de 200 m de núcleos habitados ou a menos de 100 m de vivendas illadas.

-De parques eólicos en espazos pertencentes á Rede Natura 2000 e na súa inmediata contorna (1-5 km para ZECs/ LICs con quirópteros e 2-10 km para ZEPAs), e en espazos naturais protexidos de calquera tipo e áreas protexidas por instrumentos internacionais e as súas respectivas zonas periféricas de protección.

-De parques en áreas críticas de plans de conservación ou recuperación de especies ameazadas de flora ou fauna (aves e quirópteros).

-De parques e de tendidos aéreos sobre elementos de infraestrutura verde formalmente recoñecidos polo seu valor para a migración ou o movemento das aves ou quirópteros (corredores ecolóxicos entre espazos Natura 2000, zonas de concentración de fluxos migratorios ou zonas vitais para a mobilidade de especies crave), así como sobre outros elementos da paisaxe que sempre teñen función de conectividade para aves ou quirópteros: ríos, humidais, coladoes de montaña, bosques illa, refuxios ou outros focos de concentración.

-Do parque ou subestación que ocupen dominio público hidráulico (incluída a rede hidrográfica e os humidais permanentes ou estacionais), zona de servidume, zonas inundables ou zonas de protección de captacións.

-Que ocupen montes de utilidade pública, vías pecuarias, outros bens de dominio público ou elementos declarados infraestrutura verde.

-En Lugares de Interese Xeolóxico.

-De parques, tendidos ou subestacións dentro ou na contorna de paisaxes naturais ou culturais protexidos, de áreas con obxectivos de calidade paisaxística incompatibles coa presenza dos parques, ou de áreas englobadas en catálogos de paisaxes singulares ou sobresaintes.

-Con nivel risco de impacto ambiental fronte a accidentes graves ou catástrofes moi elevado.

Pois ben, en canto ás afeccións medioambientais concretas, o estudo de impacto ambiental (EIA), pón de manifesto que a construción e operación do parque e da súa liña de evacuación van implicar uns severos efectos no medio ambiente.

Así, en canto aos impactos potenciais das instalacións proxectadas, identificáronse nese EIA un total de 20 impactos en fase de construción, 16 en fase de explotación, e 20 en fase de desmantelamento, dos que 8 consideráronse como compatibles, 11 como beneficiosos, 30 como moderados e 13 como severos. Cómpre salientar que tales impactos severos afectarán a solos, vexetación, fauna e paisaxe.

Os impactos máis significativos que se identifican no citado estudo son os que seguen:

-O Parque Eólico Badulaque de 90,00 MW de potencia nominal, estará integrado por 20 (con 8 posicións reserva) aerogeradores tripala de 170 m de diámetro, de 4.500 kW de potencia nominal unitaria e 115 metros de altura de buxe. En si mesmos considerados, o número e dimensión dos aerogeradores levará aparellada a existencia de obvios e fortes impactos visuais (estímase en 20 km. de radio do parque, o 40% terá visibilidade do mesmo) e acústicos.

-

Dende a perspectiva hidrográfica, na contorna do parque eólico atópanse numerosos ríos, de entre os que o EIA enumera o río Grande de Xuvia, ao sur do parque eólico e sobrevoado pola liña eléctrica, o Río Mera polo oeste do parque eólico, e río Sor entre as aliñacións do leste. Por outra banda, na contorna do proxecto atópanse varias reservas naturais fluviais:

ES014 RNFL000000003 “Río Mera. Zona Rego dúas Carris”

ES014 RNFL000000004 “Río Mera. Zona Rego de Soutouchao”

-O EIA determina que a cuberta vexetal afectada polo proxecto pode clasificarse como medio, sendo a de matogueira a de maior valor ambiental: “ademais de polos criterios botánicos e fisiográficos expostos, a matogueira

resulta de interese ecolóxico polo seu importante papel para evitar a erosión e pola súa capacidade para o mantemento de hábitats e pola regulación biofísica do medio e a súa incidencia na paisaxe. Tamén cabe destacar a súa función como corredores ecolóxicos nunha área fortemente humanizada”.

-En canto ás afeccións á fauna, as especies con maior sensibilidade ao parque eólico, segundo o EIA, son principalmente aves planadoras, entre as que cabe destacar as seguintes: culebrera europea (*Circaetus gallicus*), milano negro (*Milvus migrans*), azor común (*Accipiter gentilis*), busardo ratonero (*Buteo buteo*), aguilucho cenizo (*Circus pygargus*) e falcón peregrino (*Falco peregrinus*). Outras especies con estados de conservación desfavorables presentes no ámbito de estudo, e por tanto cunha sensibilidade maior ao proxecto, son o chorlito patinegro (*Charadrius alexandrinus*), a tórtola común (*Streptopelia turtur*), o autillo (*Otus scops*), o cárabo europeo (*Strix aluco*), a curuxa común (*Tyto alba*), o moucho europeo (*Athene noctua*), a totovía (*Lullula arborea*), e o corvo grande (*Corvus corax*). Unha parte destas especies de aves citadas, atópase incluída no Anexo I da Directiva Aves.

Segundo o Catálogo Galego de Especies Ameazadas (Decreto 88/2007 e modificación de acordo co Decreto 167/2011), na zona de estudo aparecen:

- Vulnerables:

Peces: espiñento.

Anfibios: píntega rabilarga, ra patilarga, ra bermeja e ranita de San Antón.

Réptiles: lagartija serrana.

Aves: paíño europeo, corvo mariño moñado, aguilucho cenizo e chorlitejo patinegro.

Segundo o informe de SÉ/ BirdLife “Estado de conservación das Aves en España 2010”, aparecen:

En perigo: corvo mariño moñado.

Vulnerables: aguilucho cenizo, chorlitejo patinegro, falcón peregrino, paíño europeo e tórtola europea.

En declive moderado: alcaudón dorsirrojo, alcaudón real, alcotán europeo, laverca común, paspallás, curuxeira común, curruca rabilarga, escribano soteño, andoriña común, gorrión común, gorrión molinero, xílgaro, lavandeira branca, moucho europeo, pardillo común, pito real, tarabela común, escribano triguero e serín verdecillo.

OITAVA.- En canto aos impactos do proxecto sobre a paisaxe e o patrimonio cultural.

A paisaxe, tal e como recolle Lei 7/2008 de protección da paisaxe de Galicia, é un elemento esencial no benestar e calidade de vida das persoas, formando parte do noso patrimonio natural e cultural. Debe lembrarse que o Estado español, por outra banda, ratificou o Convenio Europeo da Paisaxe, establecido en Florencia o 20 de outubro de 2000 (ratificación publicada no BOE nº 31, de 5 de febreiro de 2008).

En canto ás concretas afeccións á paisaxe, o parque eólico e as súas infraestruturas de evacuación atópanse nas seguintes unidades de paisaxe:

-Unidade de Paisaxe número 87, «Rías Altas, Montes e Vales Litorais Galegos», subtipo 03 “Ría de Cedeira, Montes e Litoral entre os Cabos Ortegal e Prioriño”.

-Unidade de Paisaxe número 87, «Rías Altas, Montes e Vales Litorais Galegos», subtipo 05 “Ría de Betanzos e Montes Litorais”.

-Unidade de Paisaxe número 28, «Montes galegos», subtipo 03 “Montes dos Vales do Eume e Mandeo ao sur Dás Pontes”.

No relativo ao impacto paisaxístico e a análise de visibilidade, o proxecto do PE Badulaque limítase a evidenciar un impacto negativo significativo ao patrimonio paisaxístico do territorio. Nada se considera, con todo, acerca dos danos que polas afeccións paisaxísticas se causarán ao potencial de desenvolvemento turístico e económico sostible do municipio de Moeche, resultando evidente que, dado o número e dimensión dos aeroxeradores que se pretende empregar (20 -con 8 posicións reserva- aeroxeradores tripala de 170 m de diámetro, de 4.500 kW de potencia nominal unitaria e 115 metros de altura de buxe), se verán sensiblemente afectadas as áreas de especial interese paisaxístico, coa consecuente diminución do valor de mercado das terras e a perda de espazos singulares que veñen sustentando o desenvolvemento turístico do municipio.

Por outra banda, a memoria de avaliación do impacto sobre o patrimonio cultural identifica os seguintes elementos do patrimonio cultural sitios no Concello de Moeche e que padecerán impactos a consecuencia da implantación do proxecto de referencia:

GA15049010 - Mámoa

AC15049001 - Achado do machado pulimentado de Os Caneiros

GA15049006 - Túmulo de Os Caneiros

Os impactos, nos tres casos, considéranse compatibles, propoñéndose como medidas correctoras unicamente o control arqueolóxico.

NOVENA.- En particular, sobre o impacto do proxecto na candidatura do Xeoparque do Cabo Ortegal.

O Proxecto de Xeoparque do Cabo Ortegal está definido polos límites dos concellos coruñeses de Cariño, Cedeira, Cerdido, Moeche, San Sadurniño, Moeche e Valdoviño. Estes Concellos, co apoio da Deputación da Coruña e da Xunta de Galicia, veñen de presentar a súa candidatura ante o Comité Nacional Español de Xeoparques, o organismo encargado de propoñer que proxectos como este se converten nesta anualidade en candidatos oficiais para obter o distintivo internacional de Global Geopark, un distintivo que aló onde se conseguiu supuxo un impulso para o desenvolvemento socioeconómico local.

O xeoparque é en si mesmo unha marca turística amparada pola UNESCO que pode e debe xerar oportunidades económicas e de emprego. Preto do noso territorio temos exemplos sobre cómo repercute un xeoparque no seu territorio. O Geoparkea da Costa Vasca, que abrangue os municipios de Mutriku, Deba e Zumaia, recibe cada ano unhas 150.000 visitas das que 40.000 son con guías de distintas empresas que teñen no xeoparque unha das súas principais fontes de ingresos. Máis preto de aquí, no Xeoparque de Arouca, en Portugal, cunha poboación duns 22.000 habitantes e a metade de superficie que a zona do Ortegal, estímase un impacto económico anual duns 15 millóns de euros.

O Complexo Xeolóxico do Cabo Ortegal pertence á zona xeolóxica de Galicia Tras-Os-Montes, un dos sectores xeolóxicos en que se divide o Macizo Ibérico. Comprende o eixo norte-suroeste desde a punta dos Aguillóns até San Sadurniño e no eixo oeste-leste desde a praia de Pantín até Espasante. A relevancia científica deste espazo é coñecida desde hai case cincuenta anos, debido á presenza de rochas que hai millóns de anos estiveron no Manto superior da Terra, a máis de 70 quilómetros de profundidade.

Polo seu interese científico, estes sitios poden alcanzar a cualificación de Lugares de Interese Xeolóxico ou, se son moi exclusivos, a de Global Geosite. Na nosa zona xa temos 6 e posiblemente cheguemos dentro de

pouco a un total de 9. Un deles é a Mina Piquito en Moeche, anteriormente aludida. O cobre que se explotou nas diferentes minas de Cerdido e Moeche orixinouse como resultado dunha intensa actividade termal no fondo mariño, onde existían chemineas volcánicas polas que saían gases e minerais a alta temperatura que arrefriaban coa auga.

Igualmente presentan singular relevancia as canteiras de Toelo, nomeadamente a canteira da Ferraría e a de Penasalbas. A Pedra de Moeche ou Toelo, é unha rocha rara na superficie terrestre, posto que se atopa normalmente a máis de 70 quilómetros de profundidade. Con todo, foi un material de gran sona nas comarcas de Ferrolterra e Ortegal e moi empregado en ornamentación. As canteiras de Penas Albas, A Caleira, Rañal, Ferrarías, e A Nogueira, de executarse o proxecto nos termos que constan no anteproxecto, padecerán un importante impacto, derivado da proximidade dos aeroxeradores ás mesmas, así como das infraestruturas de evacuación e auxiliares.

A singularidade xeolóxica do Proxecto de Xeoparque do Cabo Ortegal vén precisamente dese movemento transformador, paseniño e imparabile da Terra. Un movemento que nos deixou na superficie rochas que habitualmente están a máis de 70 quilómetros de profundidade. Todo un agasallo para os investigadores e investigadoras, que en poucos sitios do mundo poden ver a simple vista o que ocorreu e ocorre dentro do planeta.

Iso débese á formación da maior cordilleira montañosa que existiu na historia do noso planeta, hai aproximadamente 350 millóns de anos. Un conxunto de montañas máis elevadas incluso que o actual Himalaia producido polo choque entre dous continentes, Laurussia e Gondwana, que estaban inicialmente separados polo océano Rheico e que acabarían unidos ao supercontinente Panxea. Esa colisión e o seu resultado é coñecido no mundo da ciencia xeolóxica como “Oroxenia Varisca” que, entre outras, tivo como consecuencia a elevación de materiais do manto superior.

A xeoloxía do proxecto do Xeoparque do Cabo Ortegal constitúe unha verdadeira viaxe ao interior do planeta, coa que se poden descubrir e

coñecer as rochas que hai nas partes máis internas da Terra, algo moi excepcional e que en poucos lugares é posible ollar. Nos anos 80 o Instituto Xeolóxico e Mineiro de España (IGME) fixo un inventario de lugares de interese xeolóxico (LIX), coa idea de coñecer e dar a coñecer aquelas zonas cun salientable patrimonio xeolóxico. Daquela catalogáronse dous lugares que despois se ampliarían en tres máis dentro dun proxecto internacional de definición de Geosites, é dicir, espazos con interese xeolóxico a nivel mundial que o IGME elixiu como ilustrativos da Oroxenia Varisca Ibérica, un dos 21 contextos xeolóxicos do Estado con relevancia internacional.

Recentemente solicitóuselle ao IGME que no proxecto Global Geosites fosen incluídos outros 4 lugares dos cales foi aceptado un, de modo que o proxecto do Xeoparque do Cabo Ortegal conta con 6 sitios xeolóxicos destacados internacionalmente algo certamente extraordinario nun espazo xeográfico tan reducido (lembrems que para optar a ser xeoparque chegaría cun único Geosite) e, ademais, cabe a posibilidade de que alcance os 9 Geosites nun futuro próximo.

En fin, a importancia e singularidade do patrimonio xeolóxico da área onde se sitúa o proxecto do Xeoparque do Cabo Ortegal é máis que recoñecida. De feito, o territorio conta con lugares de interese xeolóxico de relevancia mundial, dentro do contexto xeolóxico 16, “ Oróxeno Varisco Ibérico” e, especialmente, do contexto xeolóxico 21, “Complexos ofiolíticos da Península Ibérica”, recollidos no Anexo VIII-2 da Lei 33/2015, pola que se modifica a Lei 42/2007, de Patrimonio Natural e Biodiversidade. O Complexo do Cabo Ortegal concentra o 75% dos LIG identificados no ámbito nacional como representativos do contexto xeolóxico 21, e non existe ningún xeoparque no territorio español que conte con lugares de interese xeolóxico de relevancia internacional para este contexto.

A candidatura do Xeoparque, sen lugar a dúbida, pode fracasar como consecuencia da implantación do proxecto eólico do PE Badulaque. Cómpre considerar por esa administración, xa que logo, se en base aos antecedentes e datos que se acaban de exponer procede denegar as autorizacións que se solicitan, toda vez que cabe plantexar razoablemente que os beneficios económicos e sociais que eventualmente se poidan

derivar da aimplantación do parque, alén das súas devastadoras consecuencias medioambientais, non superarían os que derivarían do éxito da candidatura do Xeoparque.

DÉCIMA.- Sobre a situación de aerogeradores na proximidade de vivendas e sobre o impacto acústico previsto.

A normativa vixente do Plan Sectorial Eólico de Galiza en materia de distancia a vivendas dispón o que segue:

“ESTUDIO DE INCIDENCIA TERRITORIAL

3.1. NÚCLEOS DE POBLACIÓN

Dentro de las áreas de potencial eólico, correspondientes a la revisión del presente

Plan, se sitúan más de 1.906 núcleos de población, distribuidos en 967 delimitados,

929 no delimitados y 10 núcleos urbanos, figurando según el tipo de planeamiento

como:

§ Suelo no urbanizable de núcleo rural

§ Suelo de núcleo rural

§ Núcleo sin delimitar en planeamiento

§ Suelo urbano

Si bien, como se justifica en el Anejo V, a 200 m. de un aerogenerador no se producen ya molestias de ruido, la distancia a las delimitaciones de suelo de núcleo

rural, urbano ó urbanizable sectorializado, será como mínimo de 500 m.

No anteproxecto de referencia falta a análise detallada do impacto socioeconómico pola proximidade dos aerogeradores a núcleos de poboación e vivendas illadas. O Plan Sectorial Eólico de Galicia, como vimos, establece unha distancia mínima de 500 metros ás delimitacións de solo de núcleo rural, urbano ou urbanizable sectorializado. Aínda que o proxecto xustifica manter esta distancia -aínda que se observa no proxecto básico que os aerogeradores BAD-11, BAD-12 e BAD-13 situados noso municipio, sitúanse a menos de 500 metros de determinadas vivendas, **incluso un deles a menos de 300 metros-**, tanto a Rede de Autoridades Ambientais como a Zonificación Ambiental para enerxías renovables do Ministerio establecen outros obxectivos.

A revisión do Plan Sectorial Eólico de Galicia, no ano 2002, xa se refería a que “hoxe en día existen alternativas comerciais de aerogeradores de 1.500 kW e atópanse en fase de desenvolvemento máquinas de 3.000 kW, polo que se prevé que a súa evolución continúe cara a aerogeradores de maior potencia”. Resulta obvio que a proposta de instalación de 30 aerogeradores e catro de reserva con 5 MW, de máis de 200 metros de altura e 170 metros de diámetro de rotor, afástase significativamente daquelas condicións determinadas pola tecnoloxía de aerogeradores empregada no ano 2002.

A proximidade dos mesmos a núcleos de poboación e vivendas illadas, dada a súa dimensión e potencial de contaminación acústica e lumínica, representa un grave prexuízo non só para o benestar e a saúde da poboación, senón tamén para o valor patrimonial dos inmobles, as actividades económicas, o reto demográfico ou o emprendemento.

Neste sentido, non se debe obviar que o proxecto básico identifica vivendas e núcleos con impacto acústico e sombreado parpadeante. Falta no estudo de impacto ambiental a identificación de nomes de núcleos, ou a localización de vivendas potencialmente afectadas. A falta destes datos implica que se propicia unha situación de indefensión dos particulares afectados, toda vez que o trámite de información pública debe realizarse, en boa lóxica, con indicación de afeccións.

Polo que se refire á avaliación do impacto acústico, inclúense na documentación de referencia cadros de illamentos mínimos a ruído aéreo entre estancias e entre as mesmas e a fachada de edificios como referencia, aínda que as vivendas obxecto desta análise de impacto, dada a súa antigüidade, previsiblemente non estarán preparadas para o efecto independentemente ao uso, o cal debería ser considerado a efectos de calcular o nivel de ruído orixinado polos aerogeradores que se pretende colocar nas devanditas estancias.

O nivel de illamento de fachada ás diferentes estancias pode ser, pois, e previsiblemente será, inferior aos mínimos reflectidos nas táboas de referencia. Tampouco se evidencian os rangos de frecuencia do espectro de

ruído dadas as diferentes sensibilidades das persoas e nivel de molestia asociada, tanto no interior de vivenda/edificación como en actividades no exterior (agricultura, gandeiría, etc).

O valor de ruído ambiente de día e de noite asumido no estudo considérase constante e cun nivel de 40 dB. Esta hipótese, dadas as características rurais da contorna, non se xustifica nin se evidencia por ningún cálculo estimativo ou medidas reais. A afectación en canto a percepción real dos efectos negativos a nivel acústico orixinado polos aeroxeradores propostos estaría, pois, enmascarada por valores superiores ao nivel real de ruído ambiente. En lugar de partir de tales premisas fraudulentas, deberíase achegar calculo xustificativo ou medidas dos niveis reais de ruído e a súa variación ao longo do día e ano.

Os niveis de ruído estimados, orixinados segundo a distribución xeográfica dos aeroxeradores, parten de considerar valores medios ponderados, aínda que para determinadas condicións e localizacións, dada a proximidade dalgúns xeradores, pode haber fluctuaciones á alza de nivel en certos intervalos espectrais por interferencia construtiva entre as diferentes emisións acústicas dos mesmos.

Non se evidencia no estudo o equilibrio de nivel entre as compoñentes espectrais dentro do espectro de emisión de ruído dos aeroxeradores. Existe normativa acústica de referencia, onde non se permiten variacións de nivel nun determinado intervalo espectral superior a un umbral determinado a partir dos niveis doutros intervalos extremos (representación espectral a 1/3 oitava).

No estudo, en fin, non se xustifica nin evidencia o nivel de ruído de caso peor (o máximo) en canto a potencia máxima do grupo de aeroxeradores e velocidade de xiro do rotor fronte á acción do vento (nas súas diferentes velocidades, direccións e ángulo de ataque relativo ao plano do rotor do aeroxerador) ao longo do ano.

UNDÉCIMA.- Afección aos montes e ás explotacións forestais, madeireiras e agro-gandeiras.

O Estudo de Impacto Ambiental non analiza o impacto, económico e social, sobre os montes e as explotacións na área de afección do proxecto. Cómpre poner de manifesto que dita eiva resulta singularmente significativa e grave, toda vez que os rendementos madeireiros constitúen unha importante fonte de ingresos para as economías das familias locais, podendo supoñer a efectiva implantación do proxecto de parque eólico unha afección severa para moitas explotacións forestais e madeireiras.

A instalación dos aeroxeradores, das súas infraestruturas de evacuación e dos distintos accesos e viais implica neste ámbito unha serie de consecuencias directas de grande relevancia: fragmentación das explotacións, perda de base territorial, perda de ingresos das familias, ou perda de ingresos na cadea de valor dos sectores e subsectores afectados (empresas de silvicultura, serradoiros, carpinterías, de transformación, etc.).

Tal e como recolle a Lei 7/2012, de Montes de Galicia, o monte é un sector estratéxico da economía galega que contribúe a mitigar o cambio climático. O demérito que dende esta perspectiva se producirá, no caso de instalarse un parque eólico da dimensión pretendida, queda fóra de calquera dúbida razoable.

DUODÉCIMA.- Falta de identificación de afección aos montes de utilidade pública e de identificación de parcelario afectado polo proxecto.

O Estudo de Impacto Ambiental non identifica a afección aos montes de utilidade pública do Concello de Moeche.

Tampouco identifica nin xeoposiciona as parcelas afectadas polo proxecto, o cal abarca desde as ocupacións/afeccións temporais necesarias para a fase de construción (plataformas, viarias, etc.), as liñas de evacuación soterradas ou aéreas (gabias, cimentacións, etc.), a fase de funcionamento (accesos, voo, etc.), e a fase de desmantelamento. A falta destes datos implica, de novo, que se xenere unha situación de indefensión para os titulares das

parcelas catastrais, únicamente salvable se o trámite de información pública se evacúa con indicación concreta de bens afectados.

En base ao anteriormente exposto,

SOLICITO que tendo por presentadas estas alegacións, se lles dea o trámite oportuno e, en virtude do exposto, se proceda a resolver negativamente os procedementos de solicitude de autorización administrativa previa do PE Badulaque e a súa infraestrutura de evacuación, considerando a tal efecto as afeccións ambientais concorrentes e a conseguinte vulneración da normativa da Unión Europea en materia medioambiental, a fragmentación artificial e ilegal do proxecto conxunto, a ilegalidade derivada da colocación Do conxunto das instalacións do parque fóra das ADES do plan sectorial eólico de Galiza sen a declaración da incidencia territorial do proxecto por parte do Concello da Xunta de Galiza, e a ponderación a respecto da perda dos beneficios económicos, sociais e medioambientais que se derivaría do fracaso da candidatura do Xeoparque do Cabo Ortegal, así como o resto de consideración manifestadas no presente escrito.

Moeche, 03 de setembro de 2021

Maria Beatriz Bascoy Maceiras
Alcaldesa-Presidenta
Concello de Moeche

